

Ministerie van Financiën

T.B.V. MINISTERIËLE COMMISSIE FRAUDE, D.D. 16 DECEMBER 2014

Aan

de Staatssecretaris

notitie

Vorbereidingsdossier Ministeriële Commissie aanpak
fraude

Paraaf
de Staatssecretaris

Via

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Inlichtingen

@minfin.nl

Datum

12 december 2014

Notitienunder

DGB/2014-6848

Rubriek

Auteur

Van

cluster Uitvoeringsbeleid

Kopie aan

Minister

PA's

Bijlagen

Aanleiding

U neemt deel aan de Ministeriële Commissie aanpak fraude. Deze Commissie voert de politieke regie op het tot stand brengen van een rijksbrede fraudeaanpak.

Onderstaand treft u een toelichting per agendapunt.

Toelichting per agendapunt:**Agendapunt 2. Voortgang rijksbrede aanpak fraude****Advies**

- U kunt instemmen met deze brief.
- Hierbij kunt u het voorbehoud maken dat de laatste versie van de brief voorafgaand aan verzending nog ambtelijk wordt afgestemd.

Toelichting

In de voortgangsbrief rijksbrede aanpak van fraude staan nog enkele PM-en die nog nadere invulling behoeven. Het gaat hierbij om een PM rond adresfraude (p.5), gegevensuitwisseling (p.6) en opgelegde boetes door de Belastingdienst (p.12).

Tav de passage rond adresfraude is inmiddels ambtelijk afgestemd (zie ook agendapunt 4).

Tav de passage over gegevensuitwisseling is nog geen tekst voorgelegd. Is afhankelijk van de discussie rond agendapunt 3.

Tav de laatste PM zal de Belastingdienst de komende week een tekstvoorstel aanleveren. Het gaat om het bedrag aan boetes die de Belastingdienst in 2013 heeft opgelegd.

Daarnaast zullen er nog een paar inhoudelijke opmerkingen naar V&J gestuurd worden.

Agendapunt 3. Kabinetsreactie op de Verkenning naar een kaderwet voor gegevensuitwisseling**Advies**

- U kunt instemmen met de aangepaste brief als de laatste wijzigingen vanuit Financiën op p.8 en p.12 zijn overgenomen.

Toelichting

Conform de voorbespreking zijn uw tekstvoorstellen (zie bijlage) doorgegeven aan VenJ. We hebben nog geen reactie daarop ontvangen.

Agendapunt 4. Business huisbezoeken en adresfraude**Advies**

- U kunt instemmen met de businesscase, mits de kostenverdeling de scheiding inkomsten-uitgaven respecteert (conform variant 'dekkingsvoorstel') (zie bijlage).
- U kunt niet instemmen met de variant 'discussie'.

- Het alternatieve dekkingsvoorstel (variant 'discussie'), waarbij wel inkomsten worden gebruikt ter financiering, is om twee redenen ongewenst:
 - het is een schending van de begrotingsregels, het toetsingskader businesscases fraude en is niet nodig. De businesscase genereert voldoende middelen aan de uitgavenkant van de begroting. Bovendien rechtvaardigt de relatief beperkte omvang van de bijdrage van de departementen o.i. geen uitzondering van de gestelde regels;
 - er is binnen het budget van de Belastingdienst geen ruimte beschikbaar.
- U kunt instemmen met de tekstsuggestie over de businesscase die zal worden opgenomen in de voortgangrapportage rijksbrede aanpak fraude die naar de TK wordt verzonden.

Toelichting

Probleem: verdeling van de kosten

- In aanloop naar de MC Fraude is er met name discussie geweest over de verdeelsleutel voor de kosten van de businesscase. Kern van de discussie is dat er naast opbrengsten aan de uitgavenkant van de begroting ook opbrengsten aan de inkomstenkant van de begroting zijn.
- Een aantal departementen (SZW, OCW, BZK en WenR) wil deze opbrengsten aan de inkomstenkant gebruiken om de businesscase te financieren. Zij vinden het vreemd dat Financiën en VWS, die additionele inkomsten genereren via deze businesscase, niet aan de businesscase hoeven bij te dragen. Derhalve hebben zij ook gevraagd hiervoor een alternatief financieringsvoorstel in te brengen.
- In de MC fraude wordt een besluit gevraagd ten aanzien van de kostenverdeling. Er ligt nu een stuk voor waarin zowel de variant is opgenomen die voldoet aan de begrotingsregels c.q. het in de MC Fraude vastgestelde toetsingskader voor businesscases (12 november 2013) en een variant 'discussie' waarin de scheiding inkomsten-uitgaven niet wordt gerespecteerd.
- De begrotingsregels staan niet toe dat inkomsten worden gebruikt om uitgaven te dekken. Om de kosten van de businesscase te dekken mogen alleen de opbrengsten aan de uitgavenkant van de begroting worden gebruikt. Die opbrengsten zijn in dit geval (meerjarig) voldoende om de kosten te dekken. Op deze manier hoeft geen enkel departement een extra (ombuigings)maatregelen te treffen om deze businesscase te financieren.
- In het toetsingskader businesscases staat duidelijk beschreven dat de scheiding inkomsten – uitgaven dient te worden eerbiedigd. Wel is in het aanbiedingsformulier bij de richtlijnen een klein haakje opgenomen: *'..als kan worden aangetoond dat de businesscase overtuigend is en CPB-proof, maar (op delen) afwijkt van de richtlijnen, kan politiek worden gewogen of het desondanks wenselijk is de maatregel doorgang te laten vinden...'*
- Wij zijn echter van mening dat er van dit haakje nu geen gebruik hoeft te worden gemaakt: (1) er is immers geen tekort aan dekking aan de uitgavenkant en (2) de omvang van de departementale bijdragen rechtvaardigt o.i. geen uitzondering van de begrotingsregels dan wel het toetsingskader MC Fraude. Het lijkt erop dat ambtelijk SZW, OCW, BZK en WenR hier vooral een principekwestie van willen maken; FIN en VWS

moeten meebetalen want zijn hebben immers ook baten (meer belastingopbrengsten respectievelijk minder uitgaven aan zorgtoeslag). Een echt financieel probleem kan het in onze ogen niet zijn omdat de relatieve bijdragen van de departementen dermate klein zijn dat het wegvalt in de onzekerheidsmarges van hun begrotingsramingen. Bovendien hoeven ze ook geen extra ombuigingsmaatregelen te nemen, wanneer wordt besloten om de kosten te verdelen conform de eerste variant.

- Mocht worden ingebracht dat de fraude-businesscase bij de belastingdienst zich ook niet houdt aan de scheiding inkomsten-uitgaven dan kunt u tegenwerpen dat deze businesscase expliciet onderdeel was van het Regeerakkoord.

Achtergrond informatie BC

De businesscase: wat is het plan?

- Idee van de businesscase, die is opgesteld door BZK, is dat door middel van het uitvoeren van adresonderzoek en huisbezoeken er adresgerelateerde fraude wordt opgespoord. Daarbij kan gedacht worden aan mensen die zich bewust verkeerd in- of uitschrijven in de Basisregistratie Personen (BRP, voorheen de GBA) om zo in aanmerking te komen voor (hogere) uitkeringen, toeslagen en belastingvoordelen.
- In de businesscase wordt voorgesteld een landelijke 'coördinatie-entiteit' op te richten, onder de hoede van BZK, die met het opsporen van adresgerelateerde fraude aan de slag gaat. Dat doen zij op twee manieren:
 - Door diverse gegevens van overheden, private en openbare bronnen op een slimme manier te combineren kunnen zogenaamde 'leads' worden gegenereerd die op mogelijke fraude duiden. Die 'leads' kunnen dan worden opgevolgd door een huisbezoek.
 - Daarnaast wordt informatie, die afkomstig is van huisbezoeken die andere overheidsorganen en instellingen afleggen (anders dan gemeenten) gebruikt om adresfraude op te sporen. Het betreft hier bijvoorbeeld om bezoeken van politie of gerechtsdeurwaarders. Ook deze signalen kunnen door gemeenten worden opgevolgd door een huisbezoek om de juistheid van de adresgegevens te verifiëren.
- Mocht daadwerkelijk adresfraude worden geconstateerd, dan worden de gegevens in de BRP gecorrigeerd en wordt dit kenbaar gemaakt aan de belanghebbende organisaties (zoals bijvoorbeeld de belastingdienst). Die kunnen toeslagen en uitkeringen stopzetten/verlagen en terugvorderingsprocessen in gang zetten.
- In de businesscase is becijferd dat dit moet leiden tot een opbrengst van 42 mln structureel vanaf 2015. In het eerste jaar (2015) zijn de opbrengsten lager, namelijk 21 mln.

Voorgeschiedenis

- De businesscase adressenfraude is een zaak van lange adem geweest. BZK is al bijna een jaar bezig geweest met een onderzoek en het opstellen van een businesscase. De businesscase is ook al publiekelijk aangekondigd.
- In de eerste versies van het onderzoek leek er een zeer positieve businesscase aan te komen: de potentiële opbrengsten waren volgens de onderzoekers van ICTU groot.
- De opbrengsten zijn echter fors gaan dalen nadat de onderzoekers en BZK in overleg zijn getreden met de diverse uitvoeringsorganisaties en de FEZ-directies van de departementen.

- Op zich hoeft dat geen problematische ontwikkeling te zijn, want zo worden de opbrengsten van de businesscase conservatief geraamd. Maar omdat ieder departement weet dat zij naar rato van hun opbrengsten zullen moeten bijdragen aan de kosten van de businesscase heeft elk departement ook een sterke prikkel om de opbrengsten 'naar beneden te praten'.